

MEDEDELINGEN EN BEKENDMAKINGEN

VACATURE OOST-NIGERIA

Bij de Medische Dienst in Oost-Nigeria bestaat een vacature voor een „Medical Officer of Health”. De werkzaamheden voor deze functionaris worden als volgt beschreven:

„The Officer will be normally based at one of the larger urban centres in the Region and will primarily be responsible for the public health administration of the area, with special emphasis on sanitation and hygiene. Their duties will include school health, public health education and propaganda and the control of quarantinable diseases. The duties may include the establishment and supervision of material and child welfare and tuberculosis centres.”

Het salaris is afhankelijk van leeftijd en ervaring en ligt in de schaal van £ 1.550 tot £ 2.400 per jaar; voor iedere maand dienst wordt een gratificatie ad £ 12.10 per maand toegekend. In eerste instantie wordt een contract geboden van 18 maanden, hetwelk met een zelfde termijn kan worden verlengd. Na 18 maanden dienst volgt een buitenlands verlof van 136 dagen met doorbetaling van salaris. Passage vice-versa is voor rekening van de werkgever, ook in geval van verlof.

Tegen een lage huur wordt een dienstwoning ter beschikking gesteld, terwijl voor het aanschaffen van een auto, welke onontbeerlijk is, een voorschot kan worden opgenomen, groot £ 850. Bij gebruik van een auto wordt een onderhouds- en rijvergoeding uitgekeerd.

Eventuele gegadigden wordt verzocht, een schriftelijke sollicitatie te richten tot de Directeur voor Internationale Volksgezondheidszaken, Ministerie van Sociale Zaken en Volksgezondheid, Zeestraat 73, 's-Gravenhage, onder opgave van opleiding, levensloop, ervaring en referenties.

's-Gravenhage, 9 januari 1961

Het Hoofd van de Afdeling
Internationale Volksgezondheidszaken,
Mr. J. LE POOLE

INGEZONDEN

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie; ter bespoediging van plaatsing behoudt de Redactie zich het recht voor, de stukken te bekorten).

DE STATISTIEK VAN HET LONGCARCINOOM

In het artikel van de collegae GERRITS en BAGNAY (1960) staat sub E. *Type van het carcinoom*: „Op grond van het sputumonderzoek is het veelal niet mogelijk het carcinoom te classificeren, afgezien van een aantal gevallen van haverscelcarcinoom”.

Het wil mij voorkomen, dat dit een onjuiste mededeling is, die het cytologisch onderzoek van het sputum onrecht aandoet. Als ik lees, dat op verschillende wijzen getracht is, tot de diagnose bronchus-carcinoom te komen en dat daarbij het sputumonderzoek van de allergrootste betekenis was, vraag ik mij af, hoe dit sputumonderzoek is verricht. In dit verband wordt de naam van Prof. DEELMAN genoemd. Ik meen te weten, dat in het Pathologisch-anatomisch Laboratorium van Prof. DEELMAN voor het sputumonderzoek de insluitmethode wordt aangewend. Is er in dit onderzoek naast de insluitmethode ook gebruik gemaakt van de uitstrijkmethode, zoals die door PAPANICOLAOU is uitgewerkt? Zo neen, waarom niet?

In de cytologische afdeling van het Diaconessenhuis te Utrecht passen wij deze uitstrijkmethode toe. Ze is eenvoudig en kost, naar ik geloof, niet meer tijd dan welke andere methode ook; bovendien is het een zeer betrouwbare methode. Het valt ons niet moeilijk, plaveiselcelcarcinomen,

adenocarcinomen, kleincellige carcinomen en haverscelcarcinomen te onderscheiden. Het herkennen van laatstgenoemd type vereist ervaring en grote aandacht, omdat de typische ovale kernen van dit type carcinoom gemakkelijk onopgemerkt blijven te midden van lymfocyten, vooral als er slechts weinig carcinoomcellen zijn. De aanmerkelijke hyperchromasie en de vaak typische verdeling in het gezichtsveld wijzen dan de weg naar de juiste diagnose. Ook de tumorcellen van een metastatisch longcarcinoom springen in uitstrijkpreparaten sterk naar voren.

Ik betreur een mededeling als de boven aangehaalde zeer, omdat ik er het gevaar in zie, dat deze in de medische wereld een betrouwbare en voor de patiënt niet hinderlijke methode om tot een vroege diagnostiek te geraken in discredit brengt. Nogmaals zou ik erop willen aandringen, artsen op te leiden in de exfoliatieve cytologie. Deze artsen behoren hun plaats te vinden in speciale cytologische laboratoria, nauw samenwerkende met de patholoog-anatoom.

In Utrecht volgen de assistenten van de pathologische anatomie een stage in ons laboratorium in het Diaconessenhuis. Telkens blijkt hierbij weer, hoe verschillend de instelling van patholoog-anatoom en cytoloog is ten aanzien van de uitstrijkpreparaten. Ook het uitstrijkpreparaat is een micro-morfologisch specimen met een „eigen” achtergrond, en eist een „eigen” ervaring voor een diagnostische beoordeling.

Nogmaals: In het sputum zijn de verschillende typen longcarcinoom, in tegenstelling tot het in deze verhandeling medegedeelde, duidelijk te onderscheiden, indien men gebruik maakt van uitstrijkpreparaten. Meer dan eens is ons gebleken, hoe belangrijk dit kan zijn voor de patiënt, ten aanzien van de te volgen therapeutische gedragslijn.

Literatuur: GERRITS, J. C. en W. BAGNAY (1960) De statistiek van het longcarcinoom. *Ned. T. Geneesk.* 104, 2605.

Utrecht, 28 december 1960

A. H. BRUINSMA

Collega BRUINSMA onderstreept nog eens het belang van het sputumonderzoek op tumorcellen voor de diagnostiek van het bronchuscarcinoom, aan welk onderzoek ook wij bijzonder grote waarde hechten.

Collega BRUINSMA heeft echter bezwaar tegen de methodiek van het sputumonderzoek: hij preferert de uitstrijkmethode boven de insluitmethode, volgens welke ons materiaal op het laboratorium van Prof. DEELMAN werd onderzocht. Wij hebben in onze mededeling over de statistiek van het bronchuscarcinoom deze problematiek niet aan de orde gesteld.

Bij 49,9 pct van al onze patiënten met bronchuscarcinoom werd positief sputum gevonden. Wanneer wij de patiënten, die geen sputum opgaven, elimineren, is dit percentage 57,2. Voor de ronde carcinomen bedroeg het aantal positieve sputa zelfs 75 pct. Dit lijkt ons zeer bevredigend, temeer daar het percentage fout-positieve uitkomsten met deze methode slecht 0,3 pct bedroeg.

Hoe deze percentages bij toepassing van de uitstrijkmethode van collega BRUINSMA zijn, vermeldt deze niet. SITSSEN (1959) deelde mede, met de uitstrijkmethode slechts zelden sputum te hebben onderzocht (bij 3 van 642 carcinoomlijders); hij past deze techniek liever toe bij materiaal dat op andere wijze verkregen is (punctaten, secreet verkregen per métras-sonde enz.). Op al deze onderzoekingen tezamen vermeldde hij fout-positieve uitkomsten in 3,3 pct. Tevens wees hij op de moeilijkheden bij het herkennen van het adenocarcinoom door middel van cytologisch onderzoek. De ervaringen van het St. Antoniusziekenhuis te Utrecht komen blijkbaar niet geheel overeen met die van het Diaconessenhuis aldaar.

Zo blijken de meningen in ons land over de methode van

onderzoek van het sputum nog verdeeld te zijn, ook van hen die de cytologische onderzoeksmethode toepassen. Wel staat het o.i. vast, dat de resultaten die met de insluitmethode bereikt worden, wat gevoeligheid en betrouwbaarheid betreft, niet onderdoen voor die van de uitstrijkmethode.

Amsterdam, 7 januari 1961

J. C. GERRITS
W. BAGNAY

BERICHTEN

BUITENLAND

Wereldberichten

Congres voor geestelijke gezondheid. — De jaarvergadering van de Wereldfederatie voor Geestelijke Gezondheid werd in 1960 te Edinburg gehouden. Een samenvatting van de voordrachten van het wel voorziene programma geven twee medewerksters van de Nationale Federatie in het *Maandblad voor Geestelijke Volksgezondheid* (1960 bl. 419). „Een hoogtepunt van de conferentie”, zo delen zij mede, „was het steekspel tussen de Rus Prof. S. A. SARKISOV uit Moskou en zijn co-referent Prof. Dr. H. C. RÜMKE uit Utrecht, over de diagnose en de behandeling van geesteszieken. Tegenover de consequent positivistische en historisch-materialistische beschouwingswijze van de Rus, die alle geestelijke stoornissen geworteld achtte in het centrale zenuwstelsel, en de verdrijving van geestesziekten uitsluitend zag als een kwestie van meer wetenschappelijk onderzoek op dit gebied en betere economische levensvoorwaarden, stelde Prof. RÜMKE in een magistrale rede zijn principiële dualisme van lichaam en geest, de invloed van constitutie en erfelijkheid, en zijn veelzijdige benaderingswijze in het onderzoek en de behandeling van psychische stoornissen”.

De nieuwe secretaris-generaal van de Wereldvereniging van Geneeskundigen. — De secretaris-generaal van de World Medical Association, Dr. LOUIS H. BAUER, jaren achtereen „faithful servant” van de vereniging, heeft zijn functie neergelegd en is opgevolgd door Dr. HEINZ LORD, chirurg en uroloog te Barnesville (Ohio). Als jong arts, gediplomeerd en werkzaam te Hamburg, werd LORD in 1942 wegens deelneming aan een verzetsbeweging gevangen genomen. In 1954 vestigde hij zich in de Verenigde Staten.

Canada

Huisarts en student. — Het College of General Practice looft prijzen van 100 dollars uit voor de vijf beste „essays” die een beeld geven van de ondervindingen door een student in de geneeskunde opgedaan tijdens zijn leertijd bij een huisarts. Het opstel zal bovendien een volledige ziekte-geschiedenis moeten bevatten (including an assessment of social factors, and an examination of home and family circumstances) van een patiënt, wiens onderzoek hem door de huisarts was toevertrouwd (*Canad. med. J. Sci.*, 3 dec. 1960, bl. 2224).

Duitsland

Een „nachtsanatorium” te Berlijn. — Het nachtsanatorium te Berlijn-Karlshorst is een inrichting waar patiënten, die een beroep uitoefenen, zonder hun werkzaamheden te onderbreken geneeskundig worden behandeld en verpleegd. De opneming geschiedt voor de tijd van 6 weken. De patiënt moet om 6 uur binnen zijn; van 8 uur af heerst in de slaap-vertrekken strenge rust. Des zondags is het sanatorium gesloten. Men boekt gunstige ervaringen bij functionele stoornissen van allerlei aard, chronische hartziekten „bis zur mässigen Dekompensation”, verhoogde en verlaagde bloeddruk van verschillende genese, subacute en chronische reumatische aandoeningen, gastritis, chronische maag- en duodenumzweren, chronische aandoeningen van lever en galblaas, chronische bronchitis, lichte vormen van astma.

In de loop van twee jaar werden 350 patiënten opgenomen (*Münch. med. Wchschr.* 1960, bl. 2636).

Engeland

De geschiedenis van de onderhuidse inspuiting. — De onderhuidse inspuiting heeft enige jaren geleden haar honderdste verjaardag gevierd. In 1855 beschreef ALEXANDER WOOD in een Edinburgs geneeskundig tijdschrift „a new method of treating neuralgia by the direct application of opiates to the painful points”, nadat hij tevoren op allerhande wijzen — o.a. door gebruik te maken van acupunctuurnaalden — tevergeefs beproefd had, morfine onder de huid te brengen. Tot het denkbeeld van een onderhuidse inspuiting was hij gekomen bij de verwijdering van een naevus met ijzerperchloride. Hij gebruikte daarbij „one of the elegant little syringes, constructed for this purpose by Mr. FERGUSON of Giltspurstreet, London”. De behandeling van naevi met prikkelende of caustische vloeistoffen was reeds in 1836 in zwang. Hoe de naald van de instrumentmaker FERGUSON was gevormd, staat niet vast. WOODS spuitje was „a small glass syringe graduated like a drop measure, and to this is attached a small needle, hollow, and having an aperture near the point like the sting of a wasp” (*J. Hist. Med.*, okt. 1960, bl. 337).

Tsjechoslowakije

Congres over angiologie. — Het IVe internationale congres voor angiologie zal van 4 tot 9 september 1961 te Praag worden gehouden. Metabolisme van de vaatwand is het hoofdthema van het programma. Inlichtingen verstrekt de algemene secretaris, Prof. Dr. Z. REINIS, IVe Medische Kliniek, U nemocnice 2, Praha, Czechoslovakie.

Unie van Zuid-Afrika

Misstanden bij arbeiders in Natal. — Het *Suid-Afrikaanse Tydskrif vir Geneeskunde* geeft een gedetailleerd rapport van arbeidstoestanden bij allerhande industrieën in Natal, in het bijzonder van de ondervoeding, het lage peil van de lonen en de huisvesting in barakken. De onderzoekers, werkzaam in het „department of social, preventive and family medicine” van de universiteit te Durban (bij de regeling van de apartheid uitsluitend bestemd voor niet-blanke studenten), wijzen daarbij op de geringe produktiviteit en de slechte stemming der arbeiders, die gevolg zijn van de misstanden.

De bavian als proefdier. — Het departement voor fysiologie van de universiteit van de Witwatersrand te Johannesburg beschikt over een „kolonie” van bavianen (*Papio ursinus*), in het bijzonder voor de studie van de atherosclerose van aorta en coronaire vaten. In een der jongste mededelingen wordt gerapporteerd over histologische bevindingen bij 133 dieren, van allerlei leeftijd. Van deze dieren waren er 84 bij een experiment betrokken (pancrealectomie, hypofysectomie, adrenalectomie, thyreoïdectomie, castratie, experimenteel dieet en behandeling met trypaanblauw); de overige dienden ter controle (*South African Journal of medical Sciences*, sept. 1960, bl. 59).

Verenigde Staten

Seizoenschommeling van de geboortecijfers van geestelijk gestoorde. — Een psychiater en een kinderarts, werkzaam te Columbus (Ohio) publiceerden twee jaar geleden in de *American Journal of Public Health* (1958, bl. 1201) een opstel over „Seasonal Variation in the Birth of Mentally Deficient”. Naar aanleiding van kritiek op deze studie komen zij thans in het zelfde tijdschrift (1960, bl. 1737) op het onderwerp terug, in het bijzonder op de denkbare oorzaken die zouden kunnen leiden tot de door henzelf en door anderen vastgestelde stijging van het aantal geboorten